Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

ČO NA ZUBOCH, TO NA SRDCI

🦷🦷🦷 - ❤️❤️❤️

Prepojenie ústnej dutiny a srdca z pohľadu pacienta a lekárov

MUDr. Igor Moravčík
Slovenská komora zubných lekárov

Tlačová konferencia pri príležitosti Svetového dňa srdca a 20. výročia založenia Slovenskej nadácie srdca | 16. 9. 2026 o 9.00 h | Jurkovičova tepláreň, Bottova 1, Bratislava

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Prečo hovoriť o ústach pri téme srdca

- Ústna dutina je súčasťou celkového zdravia.
- Zápal a infekcia v ústach môžu mať význam aj mimo ústnej dutiny.
- Najviac poznatkov o prepojení so srdcovo-cievnymi ochoreniami máme pri **parodontitíde**.
- Téma sa týka pacienta, zubného lekára, všeobecného lekára aj kardiológa.

Ústne zdravie patrí do komplexnej starostlivosti o pacienta.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Čo sa môže diať v ústnej dutine

Zubný kaz a infekcia zuba

- Hlboký neliečený kaz môže zasiahnuť zubnú dreň.
- Následkom môže byť odumretie drene, infekcia koreňových kanálikov a zápal pri koreni.
- Problém môže pretrvávať aj bez bolesti.

Zápal ďasien a parodontitída

- Bakteriálny povlak vyvoláva zápal ďasien.
- U vnímavého človeka môže zápal pokračovať do hlbších tkanív.
- Parodontitída poškodzuje závesný aparát a kosť, môže viesť k strate zubov.

Ide o odlišné ochorenia. Obe potrebujú liečbu, aj keď práve nebolia.

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Ako môže zápal v ústach súvisieť s cievami

- Ústna dutina je bohato prekrvená.
- Pri parodontitíde sa narúša ochranná bariéra zapálených tkanív.
- Baktérie a ich produkty môžu prenikať do krvného obehu.
- Dlhodobý zápal vyvoláva celkovú zápalovú odpoveď organizmu.

Tieto mechanizmy môžu ovplyvňovať cievnu výstelku a procesy spojené s aterosklerózou.

Chronický zápal v ústach môže prispievať k celkovej zápalovej záťaži organizmu.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Čo vieme o súvislosti so srdcom

- Štúdie nachádzajú súvislosť parodontitídy s vyšším výskytom srdcovo-cievnych ochorení vrátane infarktu a mozgovej príhody.
- Úlohu majú aj **spoločné rizikové faktory**, najmä fajčenie a diabetes.

Priamy príčinný vzťah zatiaľ nemáme potvrdený.

Zatiaľ nemáme priamy dôkaz, že samotná liečba parodontitídy predchádza infarktu.

Liečba má jasný význam pre zdravie ďasien a zachovanie zubov.

Liečba ústneho ochorenia dopĺňa kontrolu tlaku, cholesterolu a ostatných rizík.

Odborná opora: vedecké stanovisko AHA, 2025.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Osobitné prepojenie so srdcovými chlopňami

- **Infekčná endokarditída** je závažná infekcia vnútornej výstelky srdca, často chlopní.
- Podieľať sa na nej môžu aj baktérie pochádzajúce z ústnej dutiny.
- Zvýšenú pozornosť potrebujú napríklad pacienti:
  - s umelou srdcovou chlopňou,
  - po prekonanej infekčnej endokarditíde.
- Pri vybraných výkonoch môžu potrebovať antibiotickú profylaxiu podľa diagnózy a typu ošetrenia.
- Samotný vysoký krvný tlak nie je dôvodom na takúto profylaxiu.

Pacient musí informovať zubného lekára o svojej srdcovej diagnóze.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Celkové ochorenia a lieky ovplyvňujú aj ústa

- Diabetes môže zhoršovať priebeh parodontitídy.
- Niektoré lieky na tlak môžu spôsobovať:
  - suchosť v ústach,
  - zväčšenie ďasien.
- Lieky ovplyvňujúce zrážanie krvi sú dôležité pri plánovaní ošetrenia a zvládaní krvácania.
- Pacient má priniesť aktuálny zoznam liekov.
- Lieky svojvoľne nevysádza. Prípadné úpravy koordinujú ošetrujúci lekári.

Informácie o celkovom zdraví a liekoch sú súčasťou bezpečného zubného ošetrenia.

Odborná opora: ADA – hypertenzia a lieky ovplyvňujúce zrážanie krvi.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Čo si má všimnúť pacient

- Opakované krvácanie ďasien pri čistení.
- Opuch alebo začervenanie ďasien.
- Pretrvávajúci zápach z úst.
- Ústup ďasien, zmeny polohy alebo uvoľňovanie zubov.
- Bolesť či opuch pri zube.

Dôležité doplnenie:

- Parodontitída môže dlho postupovať bez výraznej bolesti.
- U fajčiarov môže byť krvácanie menej nápadné.
- Príčinu ťažkostí určí vyšetrenie.

Nečakať na bolesť. Opakované krvácanie ďasien je dôvodom na vyšetrenie.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Úloha zubného lekára

- Vyšetriť zuby, ďasná, závesný aparát a sliznice.
- Zachytiť a liečiť infekcie a parodontitídu.
- Pri parodontitíde zabezpečiť:
  - liečebný plán,
  - kontrolu výsledku,
  - dlhodobú udržiavaciu starostlivosť.
- Poznať celkové diagnózy, lieky a rizikové faktory pacienta.
- Podľa nálezu odporučiť ďalšie lekárske vyšetrenie.
- Prakticky naučiť pacienta správnu domácu hygienu.

Zubné vyšetrenie je príležitosťou zachytiť ochorenie včas a zohľadniť celkové zdravie.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Úloha všeobecného lekára a kardiológa

- Pýtať sa aj na krvácanie ďasien a posledné zubné vyšetrenie.
- Pri ťažkostiach odporučiť vyšetrenie ústnej dutiny.
- Pri rizikovom pacientovi poskytnúť informácie potrebné na bezpečné ošetrenie.
- Podľa potreby koordinovať preventívne opatrenia a liečbu.
- Pokračovať v kontrole tlaku, cholesterolu, diabetu a ďalších rizík.

Spolupráca lekárov má viesť ku konkrétnemu a zrozumiteľnému postupu pre pacienta.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Čo môže pacient urobiť každý deň

- Čistiť si zuby **dvakrát denne fluoridovou pastou**.
- **Denne čistiť medzizubné priestory** vhodnou pomôckou.
- Riešiť krvácanie a ďalšie príznaky včas.
- Dodržiavať kontroly a odporúčanú liečbu.
- Nefajčiť a starať sa aj o svoje celkové zdravie.
- Pokračovať v starostlivosti aj po ústupe ťažkostí.

Domáca hygiena a odborná starostlivosť sa navzájom dopĺňajú.

Odborná opora: EFP – ochorenia ďasien a prevencia.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

Prevencia sa začína od detstva

- Správne návyky vznikajú predovšetkým doma.
- Rodičia pomáhajú deťom pri hygiene a zodpovedajú za jej osvojenie.
- Škola môže podporovať edukáciu o ústnom a celkovom zdraví.
- Zubný lekár a dentálna hygienička vysvetľujú a nacvičujú správnu techniku.
- Preventívna prehliadka nadväzuje na každodennú starostlivosť.

Edukácia musí vysvetliť, čo robiť, prečo to robiť a ako to správne vykonávať.

Mesiac o srdcových témach (MOST)

Srdce v tom nie je samo

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

ČO NA ZUBOCH, TO NA SRDCI

🦷🦷🦷 - ❤️❤️❤️

- ✓ **Pacient:** každodenná hygiena a včasné riešenie príznakov.
- ✓ **Zubný lekár:** diagnostika, liečba a kontrola ústneho zdravia.
- ✓ **Všeobecný lekár a kardiológ:** kontrola celkových rizík a spolupráca pri liečbe.

Ústna dutina patrí do rozhovoru o zdraví srdca. Každý lekár sa venuje svojej odbornosti, ale spoločne sa staráme o toho istého človeka.

SLOVENSKÁ NADÁCIA SRDCA

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ